

14.1.2025

Dnro YM 034:00/2023
Dnro MH 851/2023**SAIMAANNORPAN SUOJELUN STRATEGIAN JA TOIMENPIDESUUNNITELMAN
ASiantuntijaryhmän kokous**

Aika 9.1.2025, klo 13:00-14:30.

Paikka Teams

Osallistujat Anssi Vainikka (PJ, UEF)

Riikka Alakoski (Siht., Metsähallitus)

Miina Auttila (Metsähallitus)

Tapio Gustafsson (KKL)

Teemu Hentinen (Pohjois-Savon ELY-keskus)

Esko Hyvärinen (YM)

Simo Jokinen (Kaakkois-Suomen ELY-keskus)

Tapio Keskinen (LUKE)

Jarmo Kivi (Kaakkois-Suomen ELY-keskus)

Mervi Kunnasranta (UEF)

Marika Lax (Etelä-Savon ELY-keskus)

Ulla-Maija Liukko (SYKE)

Tuulikki Miettinen (Pohjois-Savon ELY-keskus)

Tero Nieminen (Pohjois-Savon ELY-keskus)

Mika Pirinen (Pohjois-Karjalan ELY-keskus)

Matias Sivonen (UEF)

Petteri Tolvanen (WWF)

Arto Ustinov (Etelä-Savon ELY-keskus)

1. Kokouksen avaus

Anssi Vainikka avasi kokouksen klo 13.00. Todettiin kokouksen osallistujat ja myönnettiin läsnäolo- ja puheoikeus asiantuntijaryhmän ulkopuolisille osallistujille. Todettiin toimitetut kommentit koskien kokouksen asiasisältöä.

2. Asiantuntijaryhmän edellisen kokouksen (21.10.2024) muistio

Todettiin asiantuntijaryhmän edellisen kokouksen muistio, joka oli lähetetty sähköpostilla kommentoitavaksi ja ladattu hankkeen sivuille.

3. Seurantatyöryhmän edellisen kokouksen (31.10.2024) muistio.

Todettiin seurantatyöryhmän edellisen kokouksen muistio, joka oli lähetetty sähköpostilla nähtäväksi.

4. Strategian toimenpiteiden edistyminen ja tiedonkeruu eri tahoilta sekä ajankohtaista tietoa organisaatioittain

Metsähallitus: Rysien turvallisuuden parantamiseksi on testattu kaksissa edellisissä kuolleiden saimaannorppien ruumiinavauksissa kalteriaukon suuruutta ja mallia. Kuutin pää menee läpi noin 7 cm aukosta. Aukon pinta-ala, mutta ei muoto, vaikuttaa siihen mahtuuko kuutti läpi. Havaittujen pyydyskuolleiden kuuttien ympärysmittojen avulla on tehty kuvaajat, kuinka suuri osa olisi päässyt läpi eri kokoisista aukoista. Raportti on jaettu ministeriöille ja oleellisille tahoille, jotka ovat olleet mukana pyydyskehityksessä.

Norppatilannepalveluun on avattu uusi kokonaisuus apukinoksista sekä päivitetty vuoden 2024 kanta-arvio ja syntyvyys. Kuolleisuustiedot vuodelta 2024 päivittyvät tammikuun aikana. Pyydyskuolleisuuden osalta palvelussa raportoidaan jatkossakin havaitut lukumäärät, ei prosentuaalista osuutta kannasta. Todettiin, että palvelun käyttäjien on helppo tehdä erilaisia laskutoimituksia tietokannan luvuille kuhunkin tarkoitukseen.

Toimenpidelistan osalta tehtiin huomio, että luonnonsuojelualueilla saimaannorpan huomioiminen on vakiintunut käytäntö.

Pesätihentymäkartat ja häiriöpisteanalyysit päivitetään 2025.

Karvanvaihtoajan häiriöttömyyden tärkeydestä on viestitty somessa vuosittain.

IUCN:n kansainvälinen uhanalaisuusarvio jätetty referoitavaksi 12/2024 ja valmisteilla olevasta arviosta tieto NOAA:lle.

Apukinoskolaukset on aloitettu 7.1. Jää- ja lumitilanne ovat tammikuun alussa hyvät ja kolaukset toteutetaan olosuhteiden salliessa mahdollisimman nopeasti.

14.1.2025

Dnro YM 034:00/2023
Dnro MH 851/2023

LUKE: Tieteellinen artikkeli piiloon jäävästä sivusaaliskuoletuksesta ja siitä, miten laajemmat ajalliset rajoitukset lisäävät eloonjäävien norppien määrää, on julkaistu. Maaliskuussa Joensuussa järjestettävässä saimaannorppasymposiumissa on kansantajuinen esitys aiheesta.

Itä-Suomen yliopisto: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen loppuessa tutkimusrahoitus on pitkälti katkolla. Joensuussa järjestetään maaliskuun 25.–26. saimaannorppasymposium. Vincent Biard väittelee keväällä. Photo-id ja norppien geneettiset siirrot olivat iso ponnistus viime vuonna. Tieteellinen artikkeli norppien vedenalaisen ääntelyyn liittyen on juuri hyväksytty; piikki ääntelyn suhteen huhtikuun puolivälissä, mikä viittaisi myöhempään paritteluun kuin aiemmin on oletettu. Keinopesiä on asennettu avovesiaikaan ja talviasennukset tulevalla viikolla.

MMM:n rahoituksella on arvioitu ajallisten kalastusrajoitusten vaikutusta kalansaalismääriin. Huhtikuun rauhoituksella ei näyttäisi olevan juuri vaikutusta vuoden kokonaissaaliisiin, koska suurin osa esimerkiksi kuhasaaliista saadaan tammi-maaliskuussa.

Anssi Vainikan kirjoitus vastuullisesta norppien kuvaamisesta julkaistaan Luontokuvassa. Arto Ustinov ja Riikka Alakoski ovat kommentoineet kirjoituksen.

KKL: Kalastusvalvojien koulutukset alkavat myöhemmin. Metsähallituksen julkaisema kalastusesite tiedoksi osakaskunnille. Riikka Alakoskelle tiedoksi koulutusten ajankohta, joka voidaan välittää saimaannorpan vapaaehtoislistalle.

Pohjois-Savon ELY: Kalastusrajoitussopimuksia on tehty sitä mukaa kun osakaskuntien yhdistyksiä on tapahtunut. Uuden asetuksen valmistelu tulossa.

SYKE: Seuraavassa kansallisessa uhanalaisuusarviossa saimaannorpan populaatiokoko on jo lähellä vaarantuneen luokkarajaa. Itä-Suomen yliopistolla tekeillä kvantitatiivinen riskiarvio populaation elinvoimaisuudesta, mutta ei vielä valmis seuraavaan kansalliseen arvioon.

Pohjois-Savon ELY: Rakentamislain uudistumisen myötä rantarakentamisen löystymisestä voi tulla ongelmia. Norppa pyritään huomioimaan rakennusjärjestyksessä eli rakennuksen etäisyys rannasta tulisi kirjata järjestykseen. LIFE-hankkeen toimenpiteet saatellaan loppuun. Norppa- ja lintuluotojen tilanteesta on tekeillä arvio.

Saimaan uhanalaiset kalat LIFE -hankkeen valmistelu käynnistetty ja voi olla synergioita norpan kanssa. Hanke keskittyisi puhtaasti uhanalaisiin kaloihin, mutta rajoituksista voi norppakin hyötyä.

WWF: Pesimärauhan julistus on tulossa, kun apukinokset on saatu tehtyä. Julistuksen ideoita kerätään vielä. Ehdotettu moottorikelkkailijan mukaanottoa. WWF:llä omat apukinosten vastuualueet eteläisellä Saimaalla. Metsähallitukselta kommentti uuden LIFE-hankkeen osalta:

14.1.2025

Dnro YM 034:00/2023
Dnro MH 851/2023

Metsähallitus on tekemässä riskiarvion ja johdolle viestitty, että huhtikuussa alkavaa hakua varten olisi kyky yhteistyökumppaneiden ja ideoiden suhteen.

Ympäristöministeriö: Uuteen rakentamislakiin liittyen rahoitettu Etelä-Savon ELY-keskusta.

LUKE: LIFE-hankkeessa kehitetty norppaturvallista jokahenkilön rysää. Kehitystyötä varmasti edessä vielä kalterin aukon koon suhteen. Kaupallisen kalastuksen pyyntimääriä toimitettu UEF:lle.

Etelä-Savon ELY: Norpan vuoksi hankitut korvatut rakennuspaikat ja alueet merkitty toimenpidelistaan. Ympäristöministeriöltä yhden vuoden rahoitus, jolla kehitetään toimintatapaa ja ohjeistusta uuden rakennuslain suhteen. Laaditaan ehdotuksia kunnille, minne rakennusten käyttötarkoituksen muutosta ei kannattaisi tehdä norpan kannalta. Luonnonsuojelulain heikentämis- ja hävittämiskiellon mahdollisesta rikkomisesta rantarakentamisen suhteen viestitty.

5. Saimaan vesi-, jää- ja lumitilanne

Vedenpinta on laskenut tammikuuhun mennessä hieman lokakuulta. Ennusteen mukaan vedenpinta pysyisi maaliskuun loppuun melko tasaisena, sen jälkeen nousisi hieman, mutta pidempi ennuste epäluotettava. Lauritsalassa ei ollut mitattavaa jäätä vuodenvaihteessa. Haukivedellä jäätä oli 15 cm, joka on 6 cm keskiarvoa vähemmän. Marras-joulukuussa on ollut keskimääräiset sadantamäärät, myös ennuste lupaa keskimääräistä sadantaa. Keskivirtaama on ollut kuitenkin keskiarvoa matalampi. Lumensyvyys Ilmatieteenlaitoksen mittauspisteillä Saimaalla 15–25 cm. Lumen vesiarvo on hieman alempana ja ennusteen mukaan jää alemmas kuin keskiarvo. Vedenkorkeus ennusteen mukaan noin 20 cm alle mediaanin alkuvuonna. Juoksutusta on vähennetty syksyllä, jotta saavutettaisiin luonnonmukainen vedenkorkeus.

Kommentti Itä-Suomen yliopistolta ja Metsähallitukselta: Lumen rakenteella on erityinen merkitys pesinnälle. Kerralla satanut kevyt höttöluminen kinos romahtaa helposti, kun taas monikerroksinen lumikinos kestää paremmin. Vesisateiden myötä jäältä sulaneet lumet eli lumeton jää edisti jäätymistä ja jään suhteen tilanne on parempi kuin viime vuonna.

6. Strategian ja toimenpidesuunnitelman akuutit toteutus- ja päivitystarpeet, keskustelu

Keskusteltiin mahdollisuudesta järjestää saimaannorppasymposiumia laajempi Saimaa-symposium, jonka aiheina olisivat kaikki Saimaan uhanalaiset lajit. Nähtiin tarvetta kalapainotteisempaan suurjärvi-kokoukseen mutta esitettiin mahdollisuus myös saimaannorppasymposiumin laajentamiseen tulevaisuudessa.

Tulevassa saimaannorppasymposiumissa on laaja ohjelma mm. lainsäädännölliseltä ja sosiaaliselta puolelta. Aiheina mm. ilmastosuru, mitä LIFE-hankkeessa on saatu selville sekä geneetikkojen keskustelupaneeli.

14.1.2025

Dnro YM 034:00/2023
Dnro MH 851/2023

Keskusteltiin keinopesien roolista tulevalla strategiakaudella. Keinopesien tulevaisuus näyttää positiiviselta, sopivia malleja ja pesiä toimittava yritys on löytynyt. Norpat ovat hyväksyneet ja "omineet" keinopesiä. Riistakameroiden avulla voidaan seurata pesän käyttöä melko kustannustehokkaasti. Tällä hetkellä pesiä asennettu lähtökohtaisesti valtion alueille ja joillekin yksityisen maanomistajan alueille maanomistajan luvalla. Todettiin, että on tarvetta selvittää yhteistyötä yksityisten maa- ja vesialueen omistajien kanssa, jos keinopesien käyttötarve kasvaa. Keinopesien suuren tarpeen ja asennusten toteutuksen laajuuden vuoksi keinopesät on otettava huomioon myös suojelustrategiassa etenkin, jos uutta LIFE-hanketta ei tule tukemaan keinopesien käyttö- ja kehitystyötä. Lisäksi keskustelussa nousi huoli harkintavaiheessa olevaan uuteen LIFE-hankehakuun liittyen Metsähallituksen viivyttely hakemispäätöksen kanssa. Sen nähtiin vaarantavan hakemuksen lävitsemenoa, jos aikaa hakemuksen valmisteluun jää vähän ja jos haku siirtyy vuodelle 2026 menee se päällekkäin Saimaan uhanalaiset kalat hakemuksen kanssa, jolloin ne tarkoituksen vastaisesti kilpailisivat keskenään tukemisen sijaan. Lisäksi huoli resursseista keinopesien käyttöönottamisessa suojelutoimenpiteenä nähtiin merkittävänä ilman hankkeen tukea, koska ilmastonmuutos jatkuu ja suojelutoimien pitää kehittyä sen mukana.

7. Seurantaryhmälle tiedotettavat asiat ja esitettävät toimenpiteet

Toimenpiteiden edistyminen käydään läpi taulukon avulla. Keinopesien asennuksesta yksityisille vesialueille ja siihen sopivasta toimintatavasta pidetään keskustelu.

8. Muut asiat

Uusi kokousajankohta sovitaan syyskuun alussa.

9. Kokouksen päättäminen

Päätettiin kokous klo 14.30.

Liitteet Saimaan vesi-, jää- ja lumitilanne
 Toimenpidesuunnitelman toteutuminen

Anssi Vainikka (Jan 31, 2025 15:48 GMT+2)

Anssi Vainikka
Puheenjohtaja

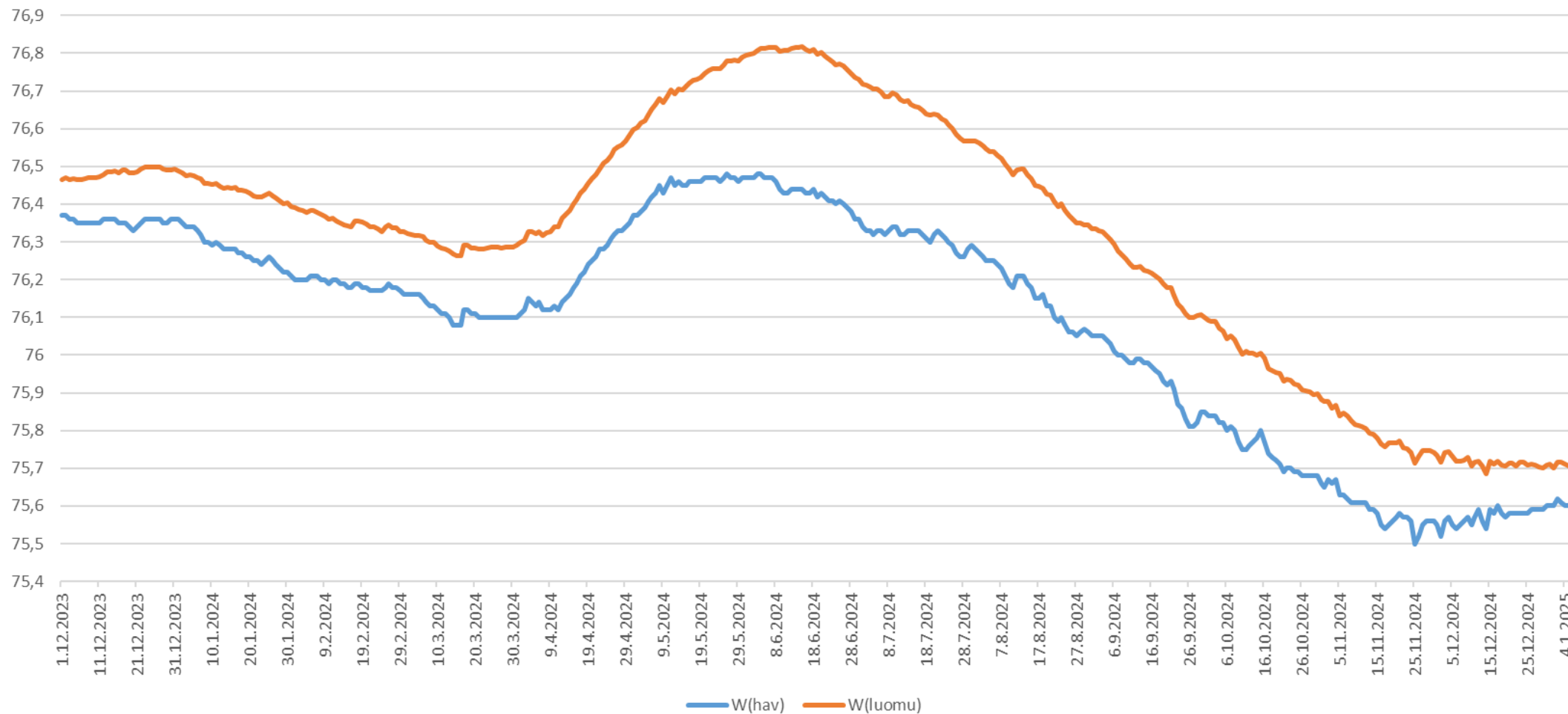
Riikka Alakoski
sihteeri

Saimaan vesitilanne

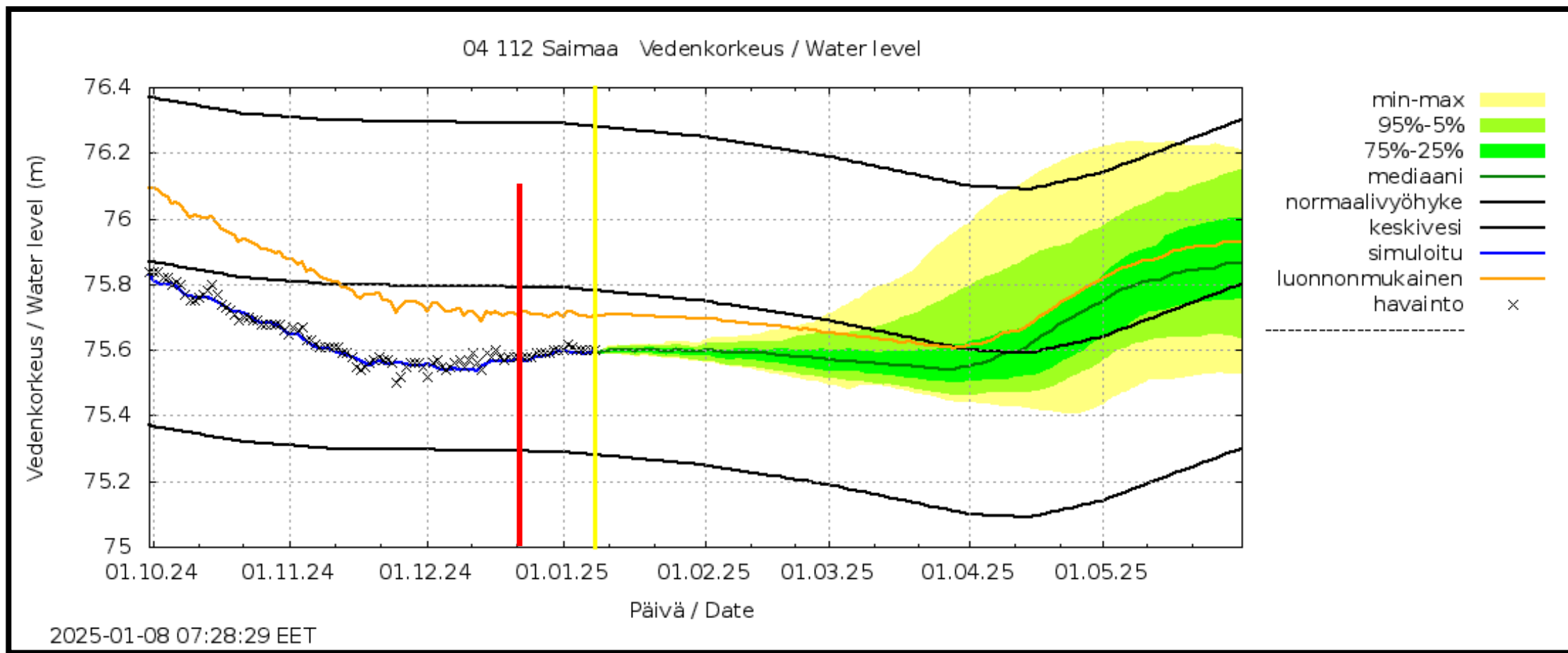
Jarmo Kivi

9.1.2025

Vedenkorkeus 1.12.2023 – 8.1.2025 (NN, Lauritsala)

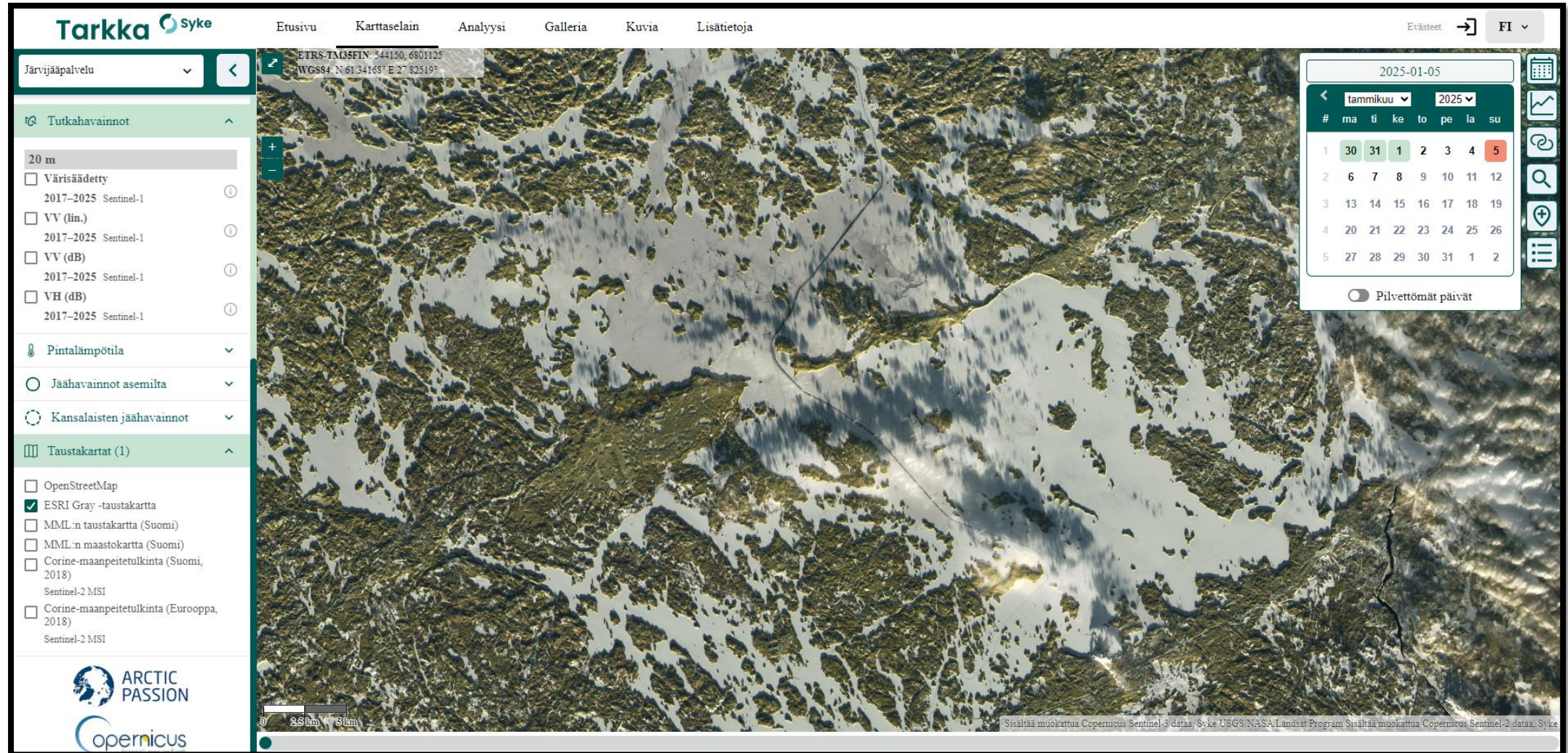
Vedenkorkeus ja ennuste (NN)

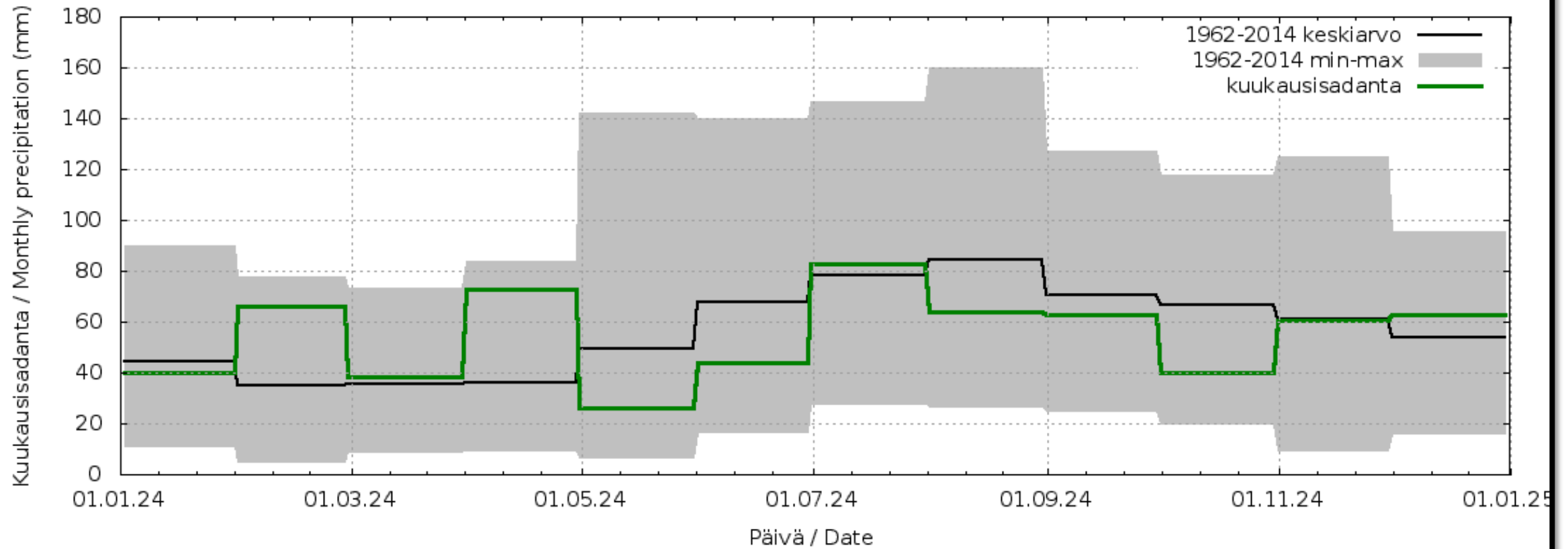
Saimaa, Lauritsala, jäänpaksuus 0 cm,
jäänpaksuuden poikkeama
keskiarvosta -23 cm, havainnot 19.12.
ja 30.12.2024

Haukivesi, Oravi, jäänpaksuus 15 cm,
jäänpaksuuden poikkeama
keskiarvosta -6 cm, havainto 1.1.2025

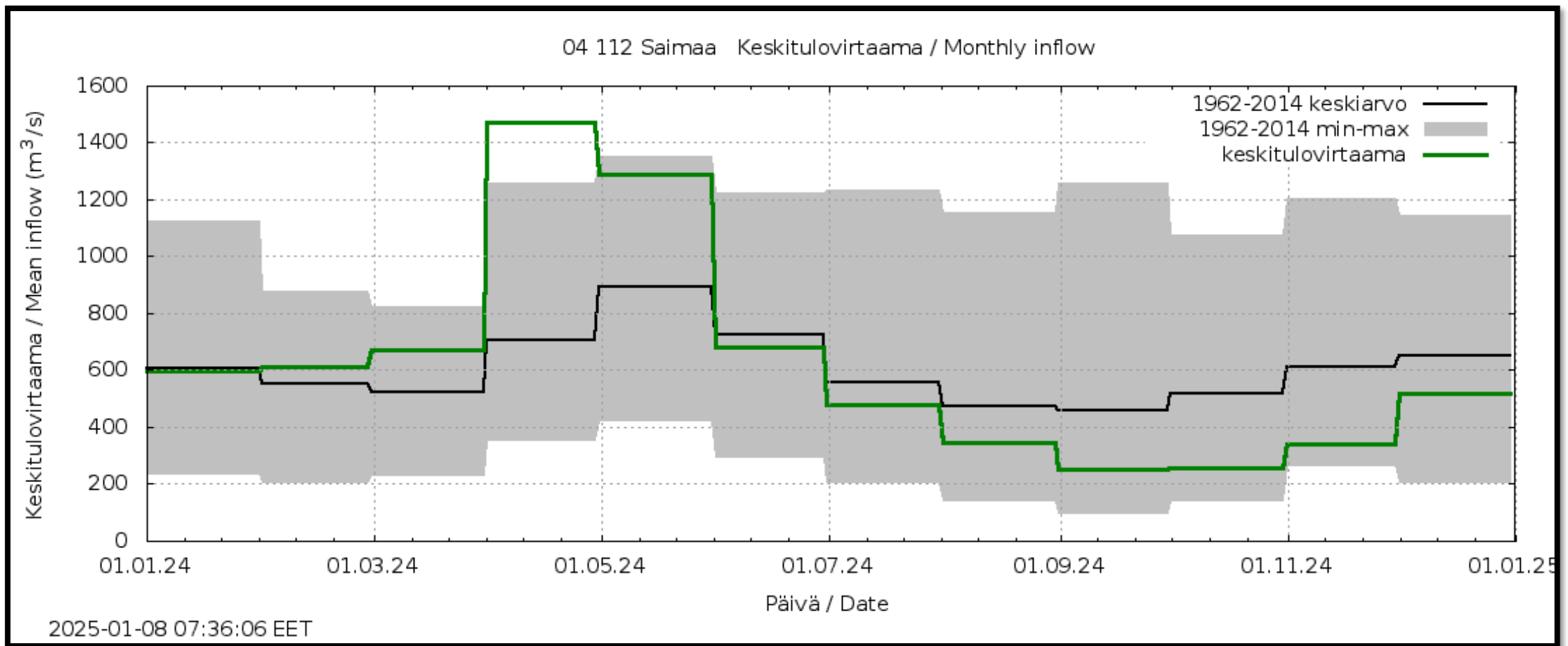
Syke, Tarkka-palvelu

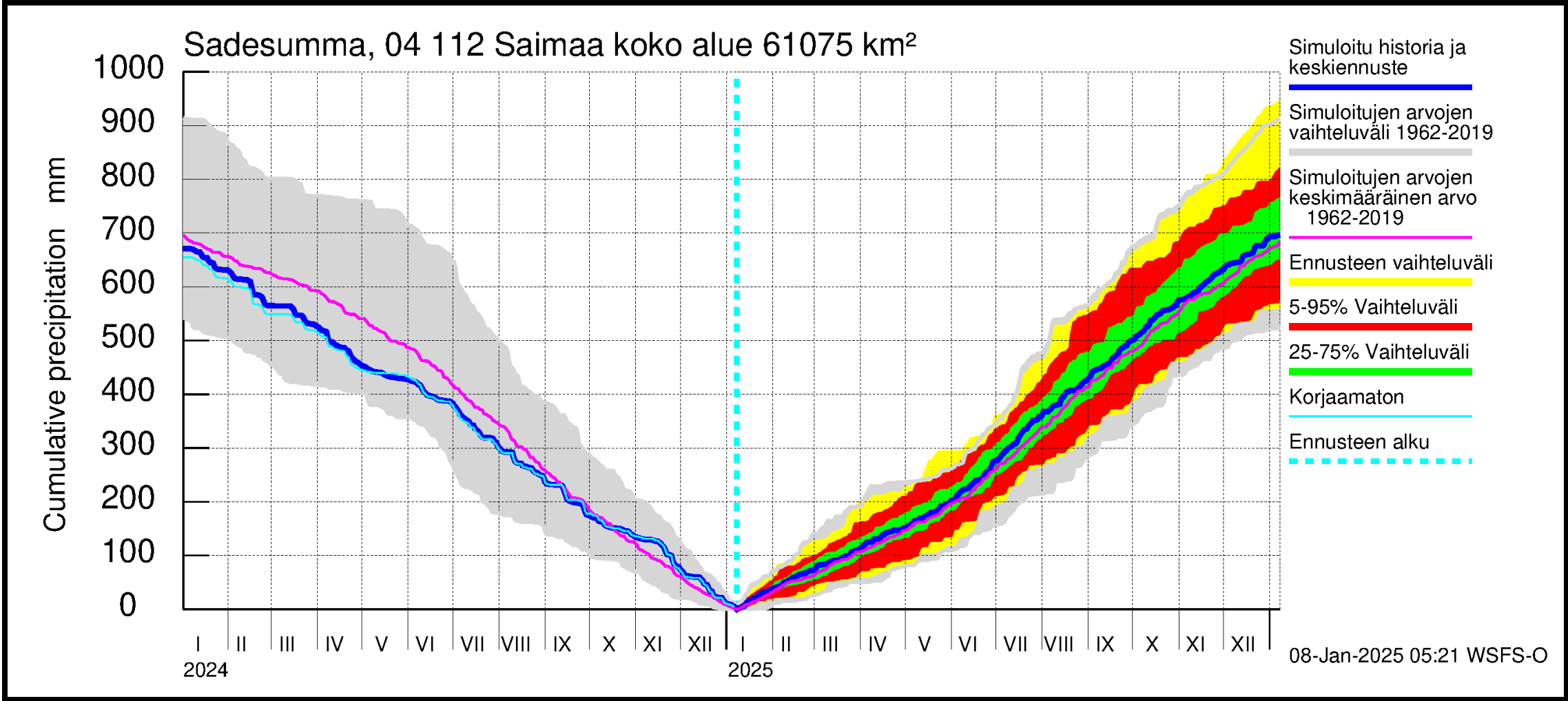

04 112 Saimaa Kuukausisadanta / Monthly precipitation

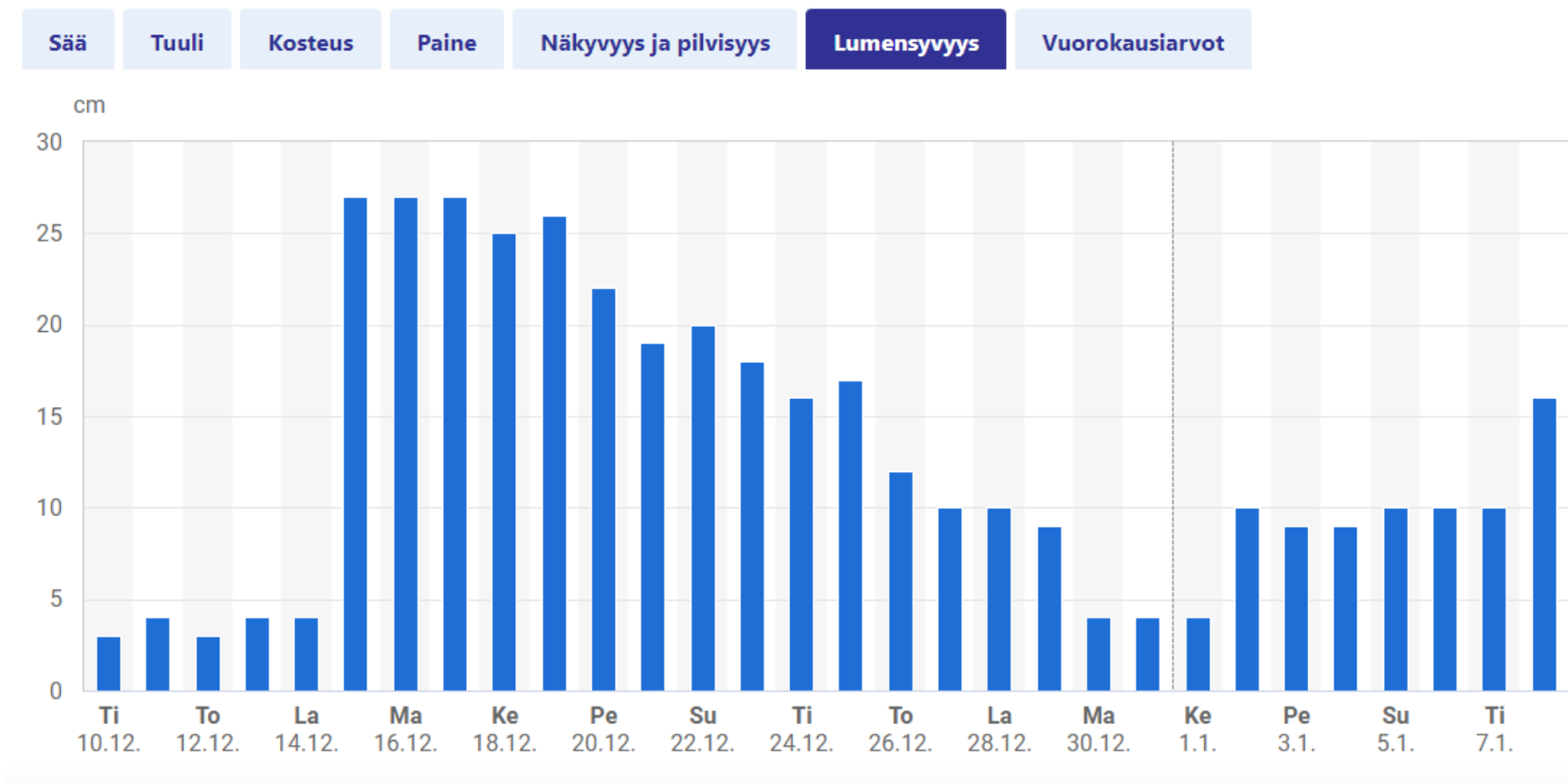

2025-01-08 07:36:05 EET

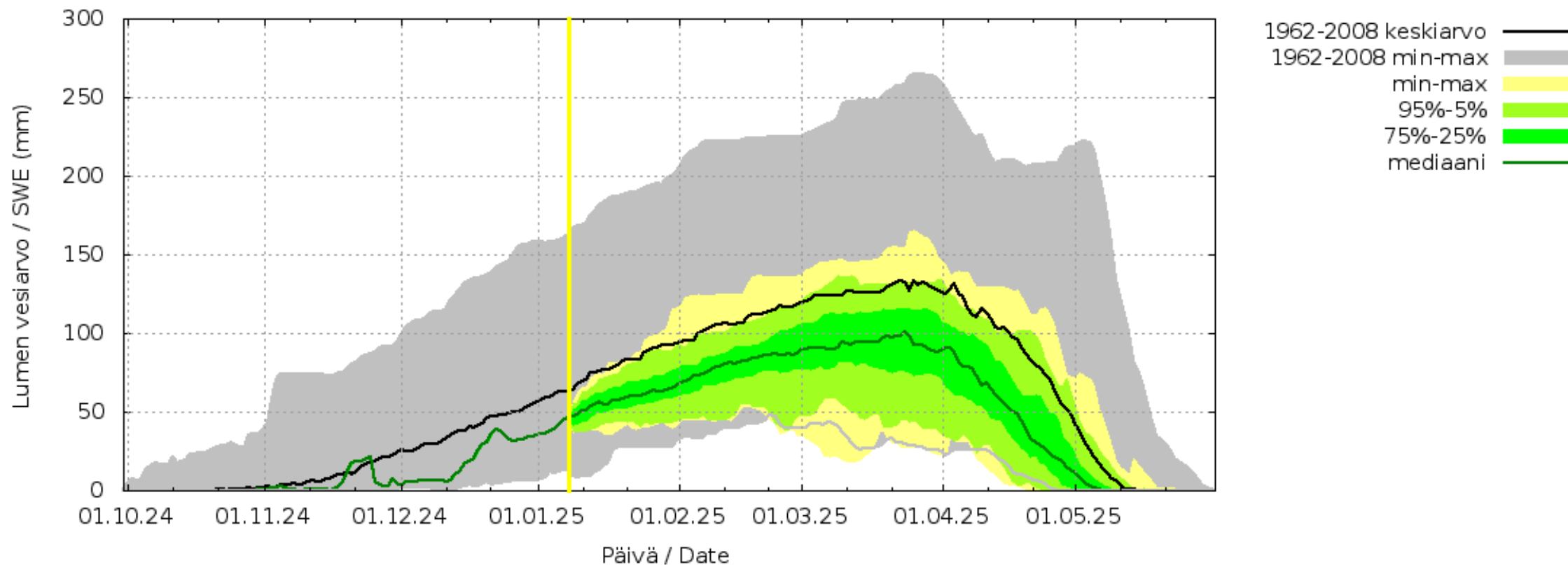

Lumensyvyys, Lappeenranta (www.fmi.fi, 8.1.2025)

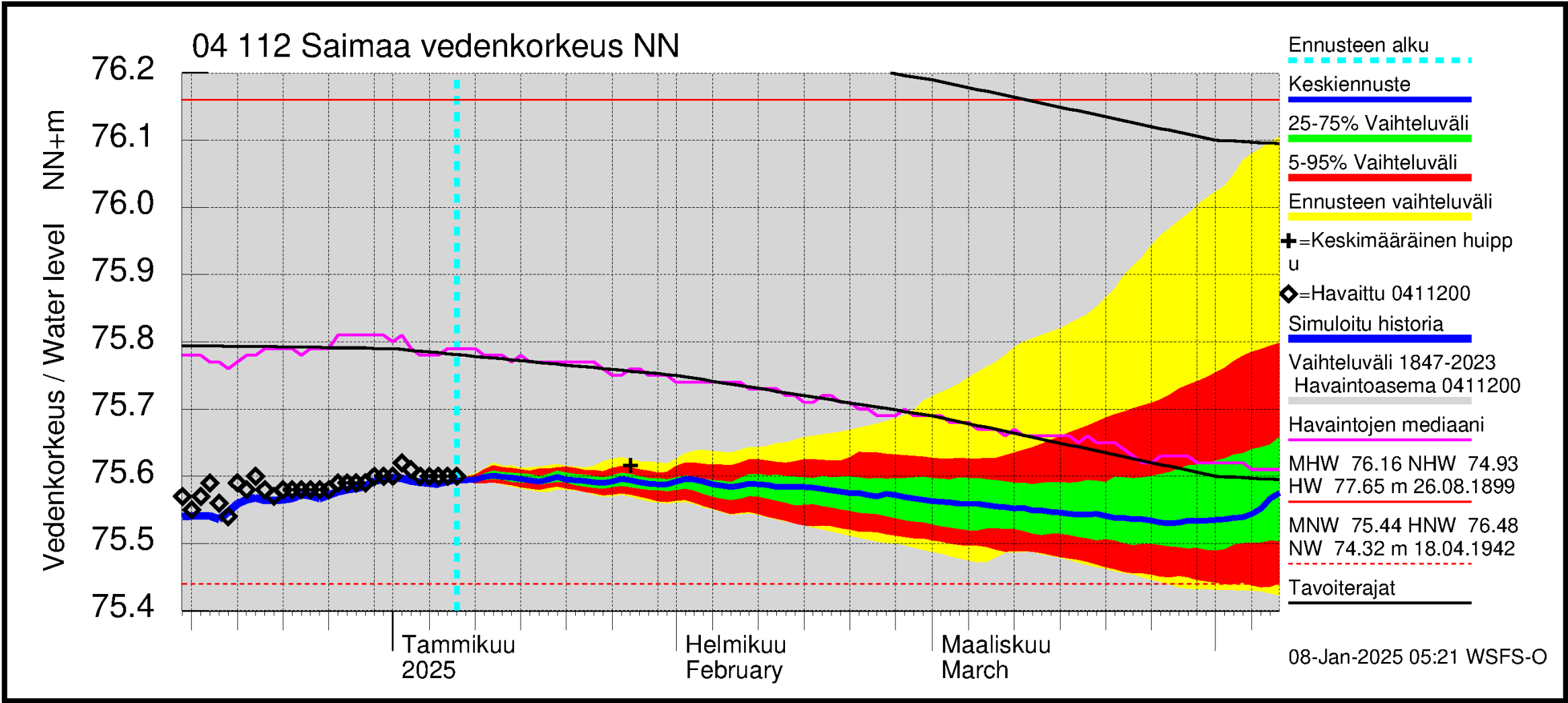

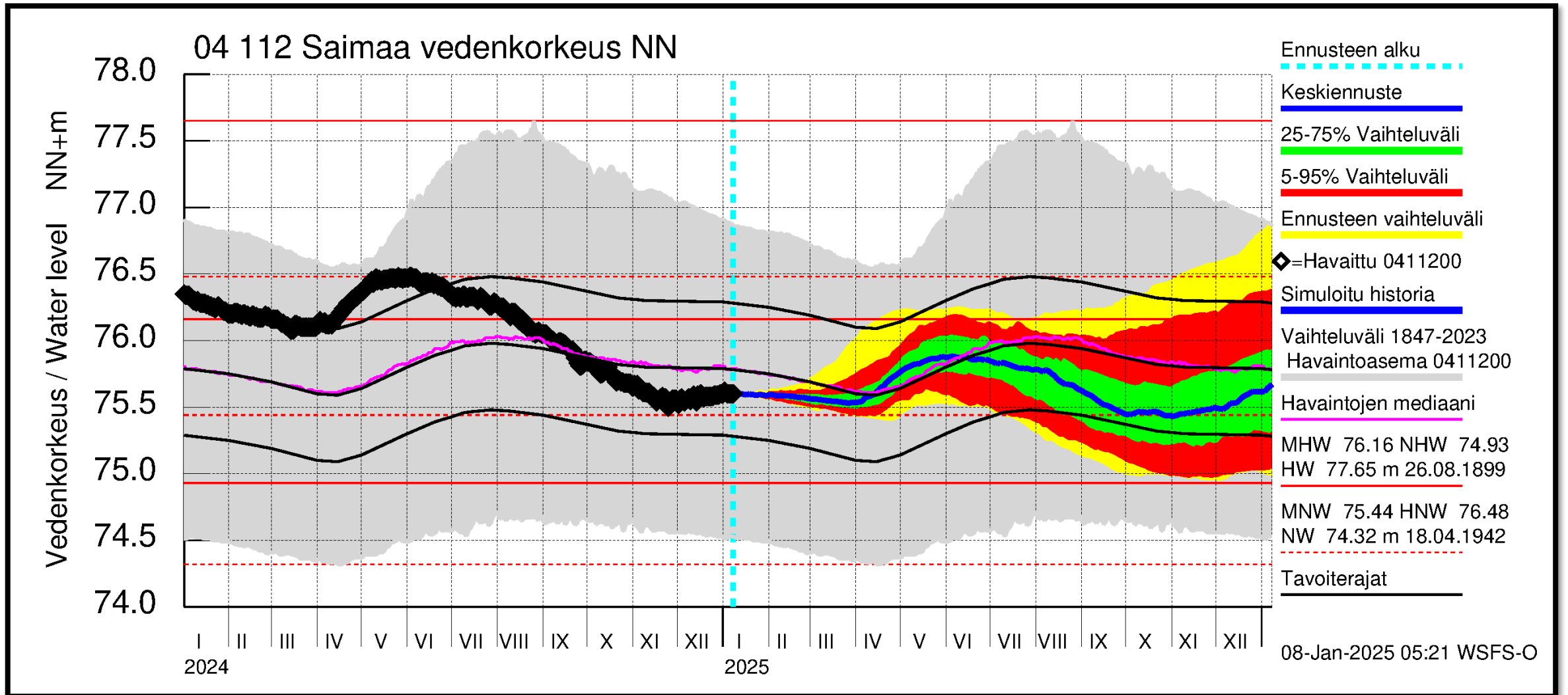
Joensuu, 19 cm
Kuopio, 25 cm
Puumala, 14 cm
(8.1.2025)

04 112 Saimaa Lumen vesiarvo / Snow water equivalent

2025-01-08 07:36:05 EET

Ennuste

- Ennusteen mukaan vedenkorkeus alkuvuonna 2025 olisi hieman alle mediaanin (~20 cm)
- Kylmä ja kuiva sää voi aiheuttaa suurempaa vedenkorkeuden alenemaa talvella.
- Runsaat vesisateet voivat kääntää vedenpinnan nousuun (koska ollaan mediaanin alapuolella on tämän riski suurempi)

Kalanpyydyskuoleisuus

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Kalanpyydyskuolleisuus ei estä strategian mukaista saimaannorppakannan kasvua.	Kalastusrajoitukset vähentävät sivusaaliskuolleisuutta ja ovat samasisältöisiä sekä alueellisesti yhtenäisiä saimaannorpan suojelun kannalta tärkeimmillä alueilla.	Asetetaan verkkokalastuskielto ja kielletään saimaannorpalle vaarallisimmat pyydykset ensisijaisesti sopimuksilla. Varmistetaan valtioneuvoston asetuksella alueen ja rajoitusten yhtenäisyys. Vähennetään verkkokalastuksen aiheuttamaa riskiä kuuteille tiedotuksella erityisesti heikkojen pesimäolojen vuosina.	Jatkuva N, T *** MMM, POSELY	Kalastusrajoitusalueen pinta-alan kehitys (asetus, valtion vedet ja sopimukset): 2020: 277 000 ha 2021: 291 682 ha 2022: 293 840 ha (asetusalue 279 831 ha, sopimuksia 246 348 ha, valtion vedet 23 929 ha) 2023: 298 900 ha 2024: 302 879 ha POSELY: on tiedotettu joka vuosi heinäkuun vaarallisuudesta ja heinäkuun pyydyskuolemat ovat olleet vähäisiä. MH 2024: on tiedotettu huonosta pesimätuloksesta ja siitä johtuvasta pienestä ikäluokasta heti keväällä ja sen jälkeen pyydyskuolleista tiedottamisen yhteydessä.
	Saimaannorpan suojelua ja monipuolista kalastusta yhteensovitetaan Saimaalla.	Laajennetaan vapaaehtoisella sopimusmenettelyllä rajoitusalueetta asetusalueen reuna-alueella, 212 km ² suuruisella alueella ja lisäksi vuosittain uusilla pesimäalueilla.	Jatkuva T*** MMM, POSELY, KTK, OK	POSELY: vesialueiden omistusta on kehitetty sopimuskattavuuden lisäämiseksi ja kalatalouden kehittämiseksi. Kts. Yllä kalastusrajoitusalueiden pinta-ala.
	Lainsäädäntöä kehitetään havaittujen puutteiden ja tarpeen mukaisesti.	Muutetaan kalastuslakia niin, että saimaannorpan sivusaalisilmoitus tehdään Metsähallitukselle, eikä Luonnonvarakeskukselle. Selvitetään kaupallisen kalastuksen toimintamahdollisuuksien edistämiseksi poikkeuslupien mahdollisuudet.	Kiireellinen * MMM	Laki kalastuslain muuttamisesta (448/2023) 62 §: Saimaannorpan jäämisestä pyydykseen on pyydyksen haltijan ilmoitettava viipymättä Metsähallitukselle.
Kalastuksessa ja sen kehittämisessä otetaan huomioon saimaannorpan suojelun tarpeet.	Pyyntitapojen ja norppaturvallisen kalastuksen kehittäminen.	Jatketaan kaupallisen kalastuksen ja vapaa-ajankalastuksen pyydysten kehittämistä hankerahoituksella yhdessä kalastusvälinevalmistajien, kalastajien, tutkijoiden ja asiantuntijoiden kanssa. Kehitetään vapaa-ajankalastajalle kevätaikaiseen kalastukseen rantarysä.	Kiireellinen T** LUKE, UEF, MH, POSELY KKL, SVK	LUKE: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa testattu 3 rysätyyppiä, joista varteenotettavimman osalta testausta jatketaan, hinta saattaa olla lopulta ongelma käyttöön ottamiselle ? MH: 2023 ja 2024 saimaannorpan ruumiinavausten yhteydessä on tutkittu rysän kalteriaukon koon vaikutusta pyydyksen norppaturvallisuuteen. Saatujen tulosten, ja MH:n ruhoista keräämän mitta-aineiston avulla on laadittu laskelmat ja päätelmät kalteriaukon pinta-alan vaikutuksesta kuuttien turvallisuuteen. Tulokset ja muistio toimitettu 11/2024 POSELY, ESAELY, LUKE, MMM, YM, MH ja Saimaan kaupalliset kalastajat. Edistetty Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa LUKE:n työnä. Järjestöillä oleellinen merkitys viestinnässä ja rysän käyttöön otossa. KKL: Asia lienee edellen työn alla. Viestitään, kun tulee valmista.

		Parannetaan Saimaalla käytettävien katiskojen norppaturvallisuutta. Kannustetaan norppaturvalliseen kalastukseen ja opastetaan myös rajoitusalueen sekä rajoitusajan ulkopuolella ottaen huomioon pyydysten soveltuvuus eri lajien pyyntiin eri vuodenaikoina.	KTK, POSELY, MH MH, ELY, MMM	MH: viestintä ja valvontaa. MH: viestintä ja valvonta. Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa some- viestintäkampanja 2023 ja ympäristöministeri Mykkäsen kanssa yhteistiedote heinäkuun verkkokalastuksen välttämisestä. Viestitty aktiivisesti myös vuonna 2024.
	Saimaan kalastusrajoitusten vaikutukset suojeluun ja kalakantoihin tunnetaan.	Selvitetään kalastusrajoitusten vaikutuksia lajisuojeluun, kalakantoihin ja kalastukseen.	Toteutettava lähivuosina T * LUKE, MMM, MH	Selvitystyö tehdään tällä strtategiakaudella
	Selvitetään tietotarpeet saimaannorpan suojelun ja kalastuksen yhteensovittamiseksi.	Selvitetään rysämateriaalien vaikutus pyydyskuolleisuuden riskiin ja sovelletaan tuloksia kalastusrajoitusten kehittämisessä. Selvitetään verkon ankkuroinnin ja painojen merkitys sivusaaliskuolleisuuden vähentämisessä. Tarkastellaan muikkuverkkojen aiheuttamaa kuolleisuutta ja selvitetään syyt pyydyskuolleisuudelle pyydysteknisten ominaisuuksien suhteen. Tutkitaan kalastusrajoitusten aiheuttamat saalismenetykset ja vaikutukset kaupallisessa nuotta- ja rysäkalastuksessa. Lisäksi tutkitaan saimaannorpan aiheuttama vaikutus saalismenetyksiin. Jatketaan saimaannorpan kuolinsyitä ja kalanpyydyskuolleisuuden seurantaa. Uusitaan tutkimus verkkokalastuksen sivusaaliskuolleisuudesta.	Kiireellinen T** LUKE, MMM, MH LUKE, MMM, MH, POSELY LUKE, UEF, MH	MH: 2023 ja 2024 saimaannorpan ruumiinavausten yhteydessä on tutkittu rysän kalteriaukon koon vaikutusta pyydyksen norppaturvallisuuteen. Saatujen tulosten, ja MH:n ruhoista keräämän mitta-aineiston avulla on laadittu laskelmat ja päätelmät kalteriaukon pinta-alan vaikutuksesta kuuttien turvallisuuteen. Tulokset ja muistio toimitettu 11/2024 POSELY, ESAELY, LUKE, MMM, YM, MH ja Saimaan kaupalliset rvsäkalastaajat. MH: ankkurointitavan kirjaustapaa tarkennettu ruhokaavakkeessa 2021. Pyydyskuolleiden aineistoa toimitetaan pyydetäessä MH: pyydystyyppin ja sen ominaisuuksien kirjaustapaa tarkennettu ruhokaavakkeessa 2021. Pyydyskuolleiden aineistoa toimitetaan pyydetäessä MH: Vakiintunut käytäntö MH: aineistot luovutettu ja osallistuu kalastusrajoitusten vaikutusten mallinnus norppien kuolleisuuteen ja kannan kasvuun (Luke vetää). Tutkimushanke käynnistyi 2022. Tieteellinen artikkeli julkaistu vertaisarvioidussa sarjassa 11/2024 "Effects of fishing restrictions on the recovery of the endangered Saimaa ringed seal (Pusa hispida saimensis) population". https://journals.plos.org/plosone/article?id=10.1371/journal.pone.0311255
Rajoituksia noudatetaan ja valvotaan.	Ajantasaiset kalastusrajoitukset ovat Saimaalla kaikkien kalastajien heMHosti saatavilla.	Ylläpidetään paikkatietoaineistoa saimaannorpan suojelemiseksi asetetuista kalastusrajoituksista. Varmistetaan, että kalastusrajoitusalue löytyy heMHosti digitaalisella kartalla. Hyödynnetään kalastusrajoituspalvelua digitaalisten palvelujen kehittämisessä ja tiedon jakamisessa rajapinnan kautta.	Jatkuva N, T** POSELY, MMM POSELY, KKL, KTK, SVK, MKL	MH: MHLuvat ohjaa Kalastusrajoitukset.fi -palveluun KKL: Kalastusrajoitus.fi -palvelusta on viestitty kalastajille ja sitä on pidetty esillä myös KKL:n pitämässä kalastuksenvalkoien koulutuksissa.
	Kalastuksen valvonnan kehittäminen.	Varmistetaan, että kalastuksen valvonta on suunnitelmallista sekä alueellisesti ja ajallisesti kattavaa saimaannorpan esiintymisalueella ja sitä tehdään säännöllisesti yhteistyössä viranomaisten, kalatalousalueiden ja vesialueen omistajien kanssa.	Jatkuva T*** Kaikki valvontatahot	KKL: Kalastuksenvalkojien koulutuksiin ja jatkokoulutuksiin tullaan lisäämään saimaannorppaa koskevia dioja.

	Lisätään kalastuksen valvontaa kehittämishankkeiden avulla. Lisätään kalastuksen valvonnan kausivalvontaa Metsähallituksessa alueellisesti ja pidennetään ajallisesti. Viedään valvonnassa todetut kalastusrikkomukset seuraamusprosessiin ja niistä raportoidaan. Tiedotetaan valvonnasta monipuolisesti ja näkyvästi, ja sen tuloksista raportoidaan vuosittain. Kootaan yhteen norppa-alueen valvontamääriä ja -tietoja. Muodostetaan kalastuksen valvojista ja viranomaisista verkosto, jolle järjestetään yhteistä koulutusta, keskittyen käytännön valvontakoulutuksiin. Perustetaan kalastuksen valvojien yhteystietorekisteri poliisiin, Metsähallituksen ja ELY-keskusten käyttöön.	MMM, MH MH, KTA, POSELY Kaikki valvontatahot, poliisi Kaikki valvontatahot, MH Kiireellinen T*** MH, KTA, KTK, POSELY MMM, MH, POSELY	MH on käynyt 2023 alustavia keskusteluja MMM:n ja ELY:jen kanssa valvonnan lisäämisestä. Norpan lisäksi myös lohikalojen osalta tarvetta kalastuksenvalvonnan tehostamiseen ympäri vuoden. MH + MH: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen kautta ok 2025 asti (katso ylempi toimenpide) MH: Vakiintunut käytäntö omassa valvonnassa. MH: Vakiintunut käytäntö MH: Osa Yhteinen saimaannorppamme LIFE-hanketta vuoden 2025 loppuun POSELY: Kalastuksen valvontaa on tuettu kalatalouden edistämisvaroista ja yhteisiä koulutustapahtumia ja valvontapäiviä. KKL: Kalastuksenvalvojien koulutus ja jatkokoulutus
Kalastuksen valvonta on näkyvää ja tehokasta.	ELY-keskus valtuuttaa Metsähallituksen MHTarkastajat ja Metsähallituksen erikseen palkkaamat kalastuksen valvojat sekä tarvittaessa kalatalousalueiden valvojia kalastuksenvalvontaan koko saimaannorpan esiintymisalueelle. Kalatalousalueiden käyttö- ja hoitosuunnitelmiin sisällytetyissä valvontasuunnitelmissa otetaan huomioon kalastusrajoitukset saimaannorpan suojelemiseksi. Nimetään jokaiselle kalatalousalueelle vähintään kaksi kalastuksen valvojaa ja heidän toimintansa turvataan riittävällä rahoituksella.	Jatkuva T*** POSELY, MH, KTA POSELY, MH, KTA KTA	MH: Vakiintunut käytäntö MH: Vakiintunut käytäntö
Kalastuksen ja suojelun yhteensovittamisesta sekä norppaturvallisesta kalastuksesta tiedottaminen on tehokasta ja monipuolista.	Kerrotaan kalastajille, mökkeilijöille ja matkailijoille tehokkaasti kalastusmahdollisuuksista, norppaturvallisesta kalastuksesta, norpalle vaarallista pyydyksistä ja vaihtoehtoisista kalastustavoista. Hyödynnetään tiedottamisessa yhä enemmän digitaalisia palveluja ja monikanavaista viestintää. Viestintää kehitetään yhteistyössä. Ylläpidetään Metsähallituksen norppanettisivut ajantasaisena. Tiedotetaan pyydyksiin kuolleista norpista.	Jatkuva T*** MH, POSELY, KTK, KTA, järjestöt Kaikki toimijat MH	MH: Tiedottaminen, juliste/korttimateriaalien tuottaminen Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa. Päivitetty Kalasta Saimaalla -esite saatiin keväällä 2024 jakoon. Saimaalle kalaan? -esite on päivitetty ja jaossa 8/2024 alkaen (https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Esitteet/saimaalle-kalaan-fin.pdf) POSELY: On tiedotettu joka vuosi heinäkuun vaarallisuudesta ja heinäkuun pyydyskuolemat ovat olleet vähäisiä. KKL: Viestintää ei ole kehitetty yhteistyössä > Tällä hetkellä viestinnässä kaikki kuolleet kuutit/norpat laitetaan kalastuksen syyksi. MH: Vakiintunut käytäntö. Norppasivut päivitetty 10/2023 vastaamaan nykytilannetta. Luotu 2023 yleisölle avoin Norppatilanne -palvelu, jossa haettavissa kuolleisuus-, syntyvyys- ja kannankokotietoja eri aika- ja aluerajauksilla. MH: 11/2024 Norppatilanne-palveluun avattu uusi avoimen aineiston sivu apukinoksista ja kanta-arvio sekä syntyvyys -sivujen aineistot päivitetty.

		Tiedotetaan nopeasti ja alueellisesti kohdennetusti kuuttien syntymästä uusilla alueilla, erityisesti rajoitusalueiden ulkopuolella. Tiedotetaan aktiivisesti pyydyskehittämishankkeiden tuloksista ja tulokset ovat saatavilla norppaturvallisen kalastuksen kehittämiseksi. Liitetään Saimaan alueella myytäviin kalastuslupiin ohjeet laillisista pyydystavoista ja kerrotaan norppaturvallisista kalastusmenetelmistä.	POSELY, MH, OK, KTA MMM, POSELY MH, KTA, OK, POSELY	MH: Vakiintunut käytäntö, MH toimittaa POSELYlle mahdollisimman nopeasti tiedon uusille alueille syntyneistä poikasista. Tiedottaminen yhdessä. MH: Vakiintunut käytäntö KKL: Miten tämä tehdään? Osakaskunnan myyvät lupia verkkokaupassa ja suoraan tiskiltä. Tarvittaisiin erillinen liite/ohje/esite jota voitaisiin jakaa. Kuka maksaa esitteen teon?
Saimaannorpan suojelun edellyttämien toimien toteuttamiseen suunnitellulla tavalla on taloudelliset mahdollisuudet.	Vesialueen omistajille maksettava sopimuskorvaus on kannustava.	Korotetaan vesialueen omistajien sopimuskorvauksia tasolle 2,5 €/ha. Mikäli verkkokalastuksen rajoitusaika pitenee, tulee korvauksen määrää nostaa samassa suhteessa.	Toteutettava lähivuosina T** MMM, POSELY	Toteutettu
	Kaupallisen kalastuksen toimintaedellytykset ja kiMHailukyky turvataan.	Lisätään korvausmenettelyn tunnettavuutta. Korvaussummaa on korotettava vähintään kaksinkertaiseksi (160 000 €) vastaamaan haitan kärsijöiden määrää ja edes osaa saalismenetyksistä. Kannustetaan kaupallisia kalastajia investoimaan norppaturvallisiin pyydyksiin Euroopan meri- ja kalatalousrahaston tuella.	Toteutettava lähivuosina T*** POSELY Jatkuva T*** POSELY, MMM	Toteutettu
	Saimaannorpan suojeluun varataan kalatalous- toimijoille riittävät resurssit.	Otetaan saimaannorpan suojelutoimissa ja sopimusmenettelyn kehittämisessä tarvittavat kalatalousviranomaisten tehtävät huomioon resursoinnissa.	Jatkuva N, T *** TEM, MMM	

Ympäristömyrkyt ja kannan terveys

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Saimaa säilyy puhtaana ja myrkkysten määrä edelleen vähenee.	Seurataan Saimaan vesiympäristön tilaa, ja tehdään tarvittavia toimia sen säilyttämiseksi ja parantamiseksi.	Seurataan Saimaan osa-altaiden ekologista ja kemiallista tilaa.	Jatkuva ** ELY	ESAELY: vakiintunut käytäntö POKELY: Saimaan vesiympäristön tilaa on seurattu
		Toteutetaan vesienhoitosuunnitelmien mukaiset toimenpiteet.	ELY	ESAELY: vakiintunut käytäntö POKELY: tehty valuma-aluekunnostuksia (soiden ennallistamisia, kosteikkojen rakentamista) ja virtavesien kunnostuksia
		Pidetään ajan tasalla Saimaan alueen öljyntorjuntasuunnitelmaa.	ESAELY	ESAELY: ei ole vielä tarpeita päivittämiselle
Norpan terveydentilasta on saatavilla ajantasaista tietoa.	Tunnetaan saimaannorpan terveydentila ja kuolinsyyt	Ylläpidetään ajantasaista tietoa norppien kuolinsyistä ja terveystilanteesta	Jatkuva T** MH, RV	MH: Vakiintunut käytäntö. Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeen aikana 2025 asti seurataan tehostetusti ja kehitetään käytäntöjä
		Tehostetaan kuolleisuusseurantaa mahdollistamalla tutkimuskeMHoisten ruhojen päätyminen tutkimuksiin ja parantamalla kansalaisten tietoisuutta kuolleiden norppayksilöiden ilmoittamisesta.	MH	MH: 2022-2023 lähetetty 7 tuoretta ruhoa ja vuonna 2024 lähetetty 4 tuoretta ruhoa tutkimuksiin. Kuolleiden ilmoittamisesta tiedotettu MH:n muiden tiedotteiden yhteydessä (mm. kanta-arvio ja pyydyskuolleet).

		KMHTään saimaannorpan kudosaineistoa Metsähallituksessa ja Itä-Suomen yliopistossa sijaitseviin kudospankkeihin nykyisiä ja tulevia seuranta- ja tutkimustarpeita varten.	MH, UEF	MH: vakiintunut käytäntö
		Tuetaan norppien ympäristömyrkkynuormitukseen liittyvää tutkimustoimintaa.	YM	MH: Toimittanut vuosittain istukkanäytteet + metadatan UEF:lle
		Laaditaan toimintasuunnitelma norppakannan terveystilan seurantaan ja sairaiden sekä vammautuneiden yksilöiden hoitoon.	Kiireellinen T ** MH	MH: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa päivitetty ja laajennettu vuonna 2020 julkaistu hoito-ohje, eläinlääkäreistä on muodostettu hoitoverkosto, jolle on järjestetty koulutustilaisuudet ja hankittu hoitoon tarvittavat välineet. Yksi norppa hoidossa kesällä 2023, jolloin toimintatavat testattiin. Kesällä 2024 hoidossa oli 2 kk:n ajan yksi huonokuntoinen norppa, joka saatiin hoitojakson jälkeen vapautettua Saimaaseen. Sen selviytymistä seurataan photo-ID:n avulla.

Ihmistoiminta

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Norpan levinneisyys- tai lisääntymisalue eivät supistu ihmisten aiheuttaman häiriön vuoksi.	Ranta- ja vesialueiden suojelulla turvataan pesimä- ja karvanvaihtoaikaista rauhaa.	Tehdään kansallispuistoista ja muista luonnonsuojelualueista yhtenäisiä suojelukokonaisuuksia selvittämällä ja toteuttamalla suojelutarkoituksiin ostettavana olevat kohteet saimaannorpan lisääntymisalueella.	Jatkuva N ** ELY, MH, YM	MH: Tuottaa ja toimittaa aineistoa norpalle tärkeistä lisääntymis- ja levähdyspaikoista. Keväällä 2024 julkaistiin avoin karttapalvelu saimaannorpan pesätihentymistä https://www.metsa.fi/luonto-ja-kulttuuriperinto/lajien-suojelu/saimaannorppa/pesatihentymat/
		Otetaan saimaannorpan suojelun tarpeet huomion valtion luonnonsuojelualueiden hoidon ja käytön suunnittelussa sekä järjestyssäännöissä.	Jatkuva N *** MH	MH: Vakiintunut käytäntö. Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa Linnansaaren ja Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelmat (HKS) päivitetty 2023. Järjestyssääntöjen päivitys tulossa. Pihlajaveden Natura-alueen tila-arviointi (NATA) tehty 2023.
		Perustetaan maanomistajien hakemuksesta yksityisiä luonnonsuojelualueita tai ostetaan maa- ja vesialueita valtiolle suojelutarkoituksiin.	Jatkuva N ** ELY	ESAELY: Vuosina 2022-2024 perustettu yksityisiä luonnonsuojelualueita n. 46 ha ja hankittu valtiolle n. 24 ha POKEY: Suojelualueita ei norpalle ole pariin-kolmeen vuoteen perustettu, mutta nyt suojelutoimia on tarkoitus edistää.
		Tehdään tarvittaessa luonnonsuojelulain 77 §:n mukaisia rajauspäätöksiä keskeisille esiintymispaikoille.	Jatkuva N,T ** ELY	ESAELY: Tämä toimenpide ei ole käytännössä hyödyllinen, koska rajauspäätöksillä voidaan rajoittaa vain moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla liikkumista, ei lihasvoimin tapahtuvaa liikkumista (hiihto, kävelv, luistelu...)
		Asetetaan tarvittaessa maakuntakaavan mukaisten matkailupalvelualueiden läheisyyteen tai muille saimaannorpan pesinnän kannalta häiriöherkille alueille maastoliikennelain 8 §:n mukaisia rajoituksia moottoriajoneuvolla ajamiselle jätkeiteisenä aikana.	ELY	ESAELY: Haukivedelle Porosalmen matkailualueen lähivesille vuonna 2014 tehdyn maastoliikennelain mukaisen jäälläliikkumiskieltoalueen merkintää parannettiin maastossa lisäämällä uusia infotauluja sekä kieltomerkkejä syksyllä 2024.
Mahdollistetaan saimaannorpan pesintä koko levinneisyysalueella ja turvataan norpan pesimärauha.	Saimaannorpan suojelu otetaan huomioon alueidenkäytössä ja maankäytön suunnittelussa	Määritellään norpan levinneisyysalue ja lisääntymisalue vähintään 5 vuoden välein kalastusrajoitusasetusten ja uhanalaisarviointien laatimista sekä EU:n direktiivilajiraportointia varten.	Jatkuva T ** MH	MH: Vakiintunut toimintatapa. Tehdään pyydetäessä / tarvittaessa. Pesätihentymät päivitetty 2019 ja seuraavan kerran 2025.
		Käsitellään rantarakentamista ja saimaannorppaa tarpeen mukaan kuntien ja ELY-keskusten keskinäisissä maankäyttö- ja rakennuslain 8 §:n mukaisissa kehittämiskeskusteluissa.	Jatkuva ** ELY, Kunnat	POKEY: kuntien kehityskeskusteluissa on kaavat ja norppa ollut esillä

			Jatkuva N,T ** MH	MH: Vakiintunut toimintatapa. Lisääntymis- ja levädyspaikkatiedot viedään vuosittain LajiGissiin, josta siirtyvät Viranomaisportaaliin ja Laji.fi -palveluun, jonka kautta ladattavissa viranomaiskäyttöön. keväästä 2024 alkaen myös saimaannorpan pesätihentymät ovat olleet avoimesti saatavilla Saimaannorpan tärkeimmät pesimäalueet -karttapalvelusta https://www.metsa.fi/luonto-ja-kulttuuriperinto/lajien-suojelu/saimaannorppa/pesatihentymat/
		Ratkaistaan ristiriidat rakennuspaikkojen ja lisääntymis- ja levähdyspaikkojen suojelun välillä mahdollisuuksien mukaan ennakoivasti kaavamuutosten ja kaavojen ajantasaistamisen yhteydessä.	Kunnat	ESAELY: Savonlinnassa tekeillä kaavamuutostyö (Oravin- Jouteveden osayleiskaavan päivittäminen) YM:n rahoituksella. Kyseessä kokeiluhanke, joka koskee pääasiassa saimaannorpasta johtuvaa kaavamuutosta. ESAELY 2025: YM:n rahoittama yksivuotinen hanke, jossa kehitetään ohjetta ja toimintatapoja uuden rakentamislain mukaiseen, ilman luvan tarvetta tapahtuvan alle 30 k-m2 rantarakentamisen osalta. Lisäksi laaditaan kunnille ehdotuksia siitä, minne ei tulisi myöntää lupia käyttötarkoituksen muutoksille ympärivuotiseen asumiseen.
		Kunnissa rakennusluvista ja poikkeusluvista päättävät ottavat luonnonsuojelulain 78 §:n mukaisesti huomioon ajantasaiset saimaannorpan pesätiedot. Tämän tueksi on laadittu 2016 rantarakentamisen luvitusta ja norppien pesätietojen tulkintaa koskeva ohje.	Kunnat	
		Annetaan kunnille tulkinta-apua edellä mainitun ohjeen soveltamisessa.	ELY	ESAELY: Keväällä 2022 järjestettiin kaikille Saimaan alueen kunnille koulutustilaisuudet rakentamisen luvituksesta laaditun ohjeen käytöstä ja tulkinnasta. Keväällä 2024 järjestettiin koulutusta Etelä-Savon kuntien uusille rakennustarkastajille.
		Kaavojen toteuttamisen yhteydessä myös uudet pesäpaikat otetaan huomioon luvituksessa.	Kunnat	ESAELY: Kunnat ovat lähettäneet rakennuslupa- ja käyttötarkoituksen muutoshakemuksia kommenteille ja pyytänyt lausuntoja kaikkiaan 87 rakennuspaikan osalta. Vuodesta 2017 alkaen tapauksia on ollut kaikkiaan 246 kpl. Tapauksista noin 20 % on johtanut kaavamuutokseen, rakennuspaikan siirtämiseen tai rakennusoikeuden korvaamiseen. POKELY: On seurattu aktiivisesti poikkeuslupatilannetta norppa-alueella. Rakentaminen ollut todella vähäistä
		Otetaan pesäpaikat huomioon reittisuunnittelussa (mm. moottorikelkkareitit).	Jatkuva T ** ELY, MH, Kunnat	MH: Tuottaa ja toimittaa aineistoa norpalle tärkeistä lisääntymis- ja levähdyspaikoista, sekä ottaa ne huomioon hallintoimensa alueiden virkistyskäytön suunnittelussa
		Ylläpidetään ohjeistusta talviaikaisesta liikkumisesta alueilla, joilla liikkumista tulisi pesinnän vuoksi välttää. Tehdään nettisovellus.	Jatkuva ** ESAELY, MH	MH: vakiintunut toimintatapa. Tiedottaminen, yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa kortti ym. materiaaleja. Saimaan talviaikaiset moottoriliikennekieltoalueet viety ja näkyvät Retkikartassa 6/2023 ja talviaikaiset rajoitukset koottuna 1/2024 julkaistuissa taitetuissa pesätihentymäkartoissa. Keväästä 2024 alkaen myös saimaannorpan pesätihentymät ovat olleet avoimesti saatavilla Saimaannorpan tärkeimmät pesimäalueet -karttapalvelusta https://www.metsa.fi/luonto-ja-kulttuuriperinto/lajien-suojelu/saimaannorppa/pesatihentymat/
		Varmistetaan, että saimaannorppa otetaan riittävällä tavalla huomioon Saimaan norppasaaristo -maailmanperintöhankkeen (UNESCO) valmistelussa.	Kiireellinen N,T ** YM, MH	MH: Saimaannorppa otettu huomioon, mutta hankkeen valmistelusta luovuttiin elokuussa 2023
		Jatketaan viranomaisten yhteistyötä Natura 2000 –alueisiin kohdistuvissa ilmoitusten varaisissa hankkeissa.	Jatkuva N,T *** ELY	ESAELY: Hankkeita on ollut useita. Lisäksi metsänkäyttöilmoituksia tulee Saimaannorpan pesimäalueiden rannoille kymmeniä vuosittain.
		Toimeenpannaan ja päivitetään Natura 2000 –alueiden hoito- ja käyttösuunnitelmia.	MH, ELY	MH: Vakiintunut toimintatapa.

		Varmistetaan yhteistyöllä, että luonnonsuojelulain 35 §:n säännökset otetaan asianmukaisesti huomioon Natura 2000 -alueisiin kohdistuvien hankkeiden ja suunnitelmien vaikutusten arvioinnin osalta.	Jatkuva N, T * ELY, MH	ELY: Vakiintunutta toimintaa.
Tehostetaan saimaannorpan suojelua tiedonvaihdon avoimuudella. Vahvistetaan saimaannorppaa koskevaa viestintää, jolloin Saimaalla liikkuvilla ihmisillä on riittävästi tietoa toimiakseen saimaannorpan suojelutarpeet huomioon ottaen.	Ylläpidetään ajantasaista saimaannorppakannan tilaa ja seurantaa koskevaa seuranta-aineistoa, jotka ovat kaikkien nähtävissä ja käytettävissä esim. viestintään.	Jatkuva N, T *** MH	16.10.2023 avattu Metsa.fi-sivuilla Norppatilanne-palvelu, jossa keskeiset kannanseuranta-aineistot avoimesti nähtävillä ja nettisivut päivitetty. MH + viestintä: Vakiintunut toimintatapa.	
	Tuetaan eri toimijoiden viestintätyötä (mm. pesärauhan julistus, kouluille suunnattu viestintä, verkkojen vaihtaminen katiskoihin, saimaannorppasymposium).	YM, MH, MMM, ELY	MH: Osana Yhteinen Saimaannorppamme LIFE -hanketta 2025 loppuun asti ja myös perustyötä	
	Lisätään tietoisuutta luonnonsuojelulakiin sisältyvistä kielloista ja niiden rikkomisesta aiheutuvista seuraamuksista.	YM, ELY, MH	ESAELY: on tuotu esille ainakin rantarakentamista koskevien asioiden käsittelyn yhteydessä.	
	Toteutetaan koulutusta ja viestintää läpäisevästi ja eri vastaanottajat huomioiden. Erityisryhmiä ovat päättäjät, kalastajat, ranta-asukkaat, matkailijat ja koululaiset.	Jatkuva T ** YM, MMM ELY, MH, Kunta	MH: Ajantasaiset opastusaineistot, nettisivut, sidosryhmä- ja yleisötilaisuudet, norppaystävällisen matkailun pelisäännöt, norppamateriaalit matkailuyrittäjille, asiakaskohtaamiset valvonnassa, kalastuksen yhteisvalvonnat.	
	Ylläpidetään ajantasaista paikkatietoaineistoa erilaisista voimassa olevista liikkumista tai kalastusta koskevista rajoituksista ja valmistetaan kartoja yleiseen jakeluun.	Jatkuva N, T ** ELY, MH, YM, MMM	MH: Liikkumiskiellot valtion mailla ja vesialueilla Retkikarttapalvelussa ja Luontoon.fi kartoissa. Talviaikaiset moottoriliikennekieltoalueet yksityisillä alueilla Luontoon.fi kartoissa ja päivitetty 6/2023 Retkikarttaan. Kieltoalueiden jakaantuminen maanomistajatahon ja kiellon määräjän mukaan eri karttapalveluihin on ongelmallista. Keväästä 2024 alkaen myös saimaannorpan pesätihentymät ovat olleet avoimesti saatavilla Saimaannorpan tärkeimmät pesimäalueet -karttapalvelusta https://www.metsa.fi/luonto-ja-kulttuuriperinto/lajien-suojelu/saimaannorppa/pesatihentymat/	
	Viestitään kalastuslain 62 §:stä, jonka mukaan hylkeen jäämisestä pyydykseen on pyydyksen haltijan viipymättä ilmoitettava Luonnonvarakeskukselle.	Jatkuva T * LUKE, MH	MH: Uusi kalastusesite painoon keväällä 2024. Maininta Metsähallitukselle ilmoittamisesta lisätty metsa.fi:n norppasivuille, ilmoitusvelvollisuudesta muistutettu kalanpyydyskuolleista tiedottamisen yhteydessä. Saimaalle kalaan? -esite on päivitetty ja jaossa 8/2024 alkaen https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Esitteet/saimaalle-kalaan-fin.pdf	
	Parannetaan viestinnällä kansalaisten tietoisuutta kuolleiden norppayksilöiden ilmoittamisesta.	MH	MH: Nostetaan säännöllisesti tiedotteissa, nettisivuilla ja haastatteluissa esille. Edelleen kuitenkin moni ilmoitus tulee sattumalta tai kiertoteitä tietoon, joten tietoisuuden parantamiselle on tarvetta.	
	Jatketaan ja kehitetään vapaaehtoistoimintaa saimaannorpan suojelussa ja kannan seurannassa (mm. pesälaskenta- ja apukinosten tekeminen).	MH	MH: Vapaaehtoistoimintaa kehitetään Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa. Valtaosa pesälaskennoista ja apukinoksista toteutetaan vapaaehtoisvoimin. Saimaalla noin 40 vakiintunutta aluevastaavaa.	
	Laaditaan norppamatkailulle eettiset ohjeet yhdessä matkailuyritysten kanssa.	Kiireellinen T** MH, ESAELY	MH: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hankkeessa laadittu ja julkaistu ohjeet sekä tuotettu niihin liittyvää lisämateriaalia 2022. Matkailuyrittäjiä on koulutettu. "Huoneen taulut" yritäjien tiloissa. Myös kylttejä (FIN, ENG) matkailijoiden nähtävillä. Toteutettu kysely keväällä 2024 retkille osallistuville. Kyselytutkimuksen tulokset on alustavasti analysoitu ja saadun palauteen perusteella safaritoiminta näyttää olevan norpan kannalta pääosin hyvin järjestettyä. Kyselytutkimuksen raportti julkaistaan myöhemmin. Tavoitteena yhteistyön kehittäminen yritysten ja MH:n välillä.	

Tiedon puutteet

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Tunnetaan saimaannorpan suojelun kannalta keskeiset muuttujat.	Selvitetään eri tekijöiden vaikutuksia saimaannorppakantaan ja pesinnän onnistumiseen.	Toteutetaan saimaannorppakannan sukupuuttoriskiä arvioiva, matemaattiseen mallinnukseen perustuva tutkimusprojekti.	Kiireellinen T *** LUKE, UEF, HYO, MH	On keskustelu aiheesta. Vaatii paljon työtä. Seuraavaan LIFE-hankkeeseen mukaan.
Saimaannorpan suojelun kohdentaminen ja tehokkuus tunnetaan.	Seurataan suojelutyön onnistumista perustellusti valittujen strategisten tavoitteiden, ja niiden toteutumista kuvaavia mittareiden avulla.	Teetetään arvio kannan seurannan toimivuudesta sekä strategiassa asetettujen tavoitteiden ja niistä johdettujen toimenpiteiden riittävydestä. Teetetään arvio siitä, onko tähän mennessä käytäntönä ollut työryhmätyöskentely oikea ja riittävä tapa käsitellä saimaannorpan suojelun tavoitteita ja keinoja.	Toteutettava lähivuosina T *** YM, MH YM	MH: Toimittaa tietoja menetelmistä ja tuloksista sekä osallistuu tarvittavalla tavalla. Työryhmän toiminnan kehittämiseksi on aloitettu yhteistyö Itä-Suomen yliopiston tutkijoiden kanssa.
Tiedetään saimaannorpan suotuisa suojelutaso.	Määritetään suotuisa suojelutaso.	Teetetään tutkimus, jossa määritetään viitearvo kuvaamaan populaatiokokoa, jolla saimaannorpan suotuisa suojelutaso olisi turvattu pitkällä aikavälillä.	Kiireellinen T *** LUKE, UEF, HYO, MH	On keskustelu aiheesta. Vaatii paljon työtä. Seuraavaan LIFE-hankkeeseen mukaan.

Seuranta ja tutkimus

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Saimaannorppakannan seuranta ja suojelu perustuvat parhaaseen saatavilla olevaan tietoon.	Tunnetaan saimaannorppakannan tila hyvin, jotta suojelutoimet voidaan kohdentaa tarkasti.	Huolehditaan jatkuvuudesta lisääntymisalueen ja kannan koon sekä syntyvyyden ja kuolleisuuden seurannassa (pesälaskennat). Käytetään pesäsukelluksia pesinnän varmistamisessa osana kannanseurantaa. Valvotaan, että tutkimus ja kannanseuranta tehdään aiheuttamatta vaaraa norpille. Jatketaan ja kehitetään norppakantaan liittyvien arvioiden julkistamista. Testataan, kehitetään ja tarvittaessa otetaan käyttöön kannan koon ja levinneisyyden arvioinnissa uusia menetelmiä nykyisen menetelmän rinnalle lisäämään kannanarvioinnin luotettavuutta. Kehitetään ja tehostetaan eri tutkimushankkeiden yhteydessä suojelutoimenpiteiden vaikutusten arviointia. Erityispainopistealueina ovat kalastusrajoitusten alueellinen ja ajallinen riittävyys sekä rantakaavoituksen vaikutukset.	Jatkuva T *** MH Jatkuva *** MH, UEF Jatkuva T ** ELY Jatkuva ** MH UEF, MH UEF, MH, POSELY	MH: Vakiintunut toimintatapa MH: Vakiintunut toimintatapa Vakiitunutta toimintaa. MH: Vakiintunut toimintatapa. Norppatilanne-palvelu julkaistu 11/2023, jotta aineisto on paremmin kokonaisuuksina hahmotettavissa ja ajantasalla MH: Yhteinen saimaannorppamme LIFE -hanke. Luovuttanut aineistoa 2022 ja hankkeen edistyessä mukana kannanarviointimenetelmien kehittämistyössä yhdessä UEF:n ja LUKEn kanssa.

		Jatketaan saimaannorpan ekologiaa ja genetiikkaa koskevia tutkimuksia.	UEF, HYO	MH: Tarjoaa pyydettyä kudoksia ja niiden metadataa tutkimuksen käyttöön
		Jatketaan häiriötekijöiden seurantaa ja arviointia.	MH, UEF	
		Jatketaan avovesiaikaista saimaannorppien makuupaikkatietojen kMHämistä.	Jatkuva T ** MH	MH: UEF toimittaa vuosittain NorppaGallerian makuupaikkahavainnot, jotka MH tarkistaa ja vie LajiGissiin josta Lajitietokeskukseen
		Tehdään uhanalaisuusarviointi eliölajien uhanalaisuuden kansallisen kokonaisarvioinnin yhteydessä ja luontodirektiivin artikla 17 mukainen lajiraportointi EU:lle 6 vuoden välein.	Jatkuva T * YM, MH, SYKE	MH: Luontodirektiivin lajiraportointi alkanut 9/2024 YM/SYKE järjestämällä koulutuksella. SYKE: EU:lle toimitetaan seuraava luontodirektiivin artikla 17 mukainen raportti lajien suojelutusoarvioinnista kesällä 2025. Suomen lajien kuudes uhanalaisuusarviointi on suunniteltu valmistuvaksi vuodenvaihteessa 2029-2030. MH: IUCN red list assessment luonnos valmis ja lähetetty referoitavaksi 12/2024 osana kaikkien hylkeiden kansainvälistä uhanalaisuusarviointia. 12/2024 tietoa saimaannorppakannasta ja valmisteilla olevasta IUCN:n kansainvälisestä uhanalaisuusarvioinnista toimitettu NOAA:lle (USA) Endangered and Threatened Species; Initiation of 5-Year Review for the Saimaa seal (Phoca hispida saimensis)
		Selvitetään saimaannorpan pesimäalueiden petopainetta ja petojen aiheuttamaa kuolleisuutta. Kehitetään tulosten perusteella keinoja poistaa tai karkottaa pienpetoja.	Jatkuva * LUKE, MH, UEF, MMM	MH: Ruhoaineiston kirjaustapaa muutettu 2021, mikä mahdollistaa petojen tappamien kuuttien automaattisen poiminnan aineistosta. Kettujen poistamisen mahdollisuuksia selvitetty Linnansaaren- ja Koloveden kansallispuistojen HKS päivityksissä.
		Tehostetaan yhteistyötä saimaannorpan suojelua edistävien hankkeiden koordinoimiseksi ja rahoittamiseksi mahdollisimman kustannustehokkaasti.	Jatkuva N, T ** YM, MMM, MH, SYKE, LUKE, UEF, POSELY	
		Laaditaan selvitys nykyisestä pesälaskentaan perustuvasta kannankoon arviointimenetelmästä, jotta kanta-arvioinnin läpinäkyvyys paranee ja riippuvuus yksittäisistä asiantuntijoista vähenee.	Kiireellinen T** MH, UEF	On etenemässä. Tieteellinen julkaisu tarkoitus tehdä, mutta ei ole ollut aikaa edistää sitä. Saimaannorppa-tilanpalvelussa asiaa avattu kaikelle kansalle.
Saimaannorpan nykyinen geneettinen monimuotoisuus säilytetään	Selvitetään keinoja norppakannan geneettisen köyhtymisen ehkäisemiseksi.	Laaditaan Saimaan sisäinen siirtoistutussuunnitelma nykyisen geneettisen monimuotoisuuden säilymisen ja kannan kasvun turvaamiseksi. Toteutetaan suunnitelmassa mahdollisesti esitettävät siirtoistutukset.	Kiireellinen ** UEF, MH	UEF ja MH: Hyljeyksilöitä siirretty vuosina 2023 (2 yksilöä) ja 2024 (2 yksilöä).

Toimenpidesuunnitelman seuranta

Tavoite	Tarkennetut tavoitteet	Toimenpiteet	Aikataulu, merkitys ja pääasialliset toimijat	Toteutuma
Eri intressiryhmien sitouttaminen tehostaa norpan suojelua	Eri tahot sitoutuvat toimenpidesuunnitelman toteuttamiseen.	Toimenpidesuunnitelman toteutumista seuraa vuosittain laajapohjainen työryhmä. Arvioidaan mahdollisia muutostarpeita työryhmän kokoonpanon osalta. Strategia ja toimenpidesuunnitelma uusitaan tarpeen mukaan. Uusimistarvetta arvioidaan vähintään viiden vuoden välein.	Jatkuva *** YM, ESAELY Suojelu-työryhmä	Jatkuvaa toimintaa. Jatkuvaa toimintaa.

Asiantuntijaryhmä_muistio_kokous_090125_final

Final Audit Report

2025-01-31

Created:	2025-01-31
By:	Riikka Alakoski (riikka.alakoski@metsa.fi)
Status:	Signed
Transaction ID:	CBJCHBCAABAAS5Cd5bxRg-D0-nGXh9d7HboCB1m00KQy

"Asiantuntijaryhmä_muistio_kokous_090125_final" History

- Document created by Riikka Alakoski (riikka.alakoski@metsa.fi)
2025-01-31 - 1:34:52 PM GMT
- Document emailed to Anssi Vainikka (anssi.vainikka@uef.fi) for signature
2025-01-31 - 1:35:00 PM GMT
- Email viewed by Anssi Vainikka (anssi.vainikka@uef.fi)
2025-01-31 - 1:45:49 PM GMT
- Document e-signed by Anssi Vainikka (anssi.vainikka@uef.fi)
Signature Date: 2025-01-31 - 1:48:26 PM GMT - Time Source: server
- Agreement completed.
2025-01-31 - 1:48:26 PM GMT